Lahokapo

Smal skuggbagge

Boros schneideri

Luontodirektiivin laji (liite II)
Euroopan unionille raportoidut tiedot

Koodi: 1920

Rauhoitettu (LSA 714/2009)
Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 913/2005)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Luonnehdinta

Lahokapo on runsaan sentin mittainen, pitkänomainen ja liereä, kiiltävän tummanruskea kovakuoriainen. Lähes 3 cm pituiseksi kasvava toukka on hyvin litteä ja sen viimeisen jaokkeen lisäkkeet ovat tunnusomaiset.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lahokapo on ikimetsien laji. Se vaatii elinpaikakseen vanhoja männiköitä, joissa kuolee jatkuvasti puita pystyyn. Puiden ei tarvitse ole erityisen järeitä. Toukka elää äskettäin kuolleiden mäntyjen kuoren alla sienirihmaston varassa. Sienen vaikutuksesta puun pinta muuttuu usein mustaksi. Lahokapo elää joskus myös koivulla. Aikuisia kuoriaisia tavataan hyvin harvoin, yleensä esiintymät todetaan helposti tunnettavien toukkien perusteella. Lahokapo hakeutuu myös palaneisiin puihin. Nykyisin sitä tavataan itärajan tuntumassa Ilomantsista Kuusamoon. Lisäksi sillä on muutama erillinen suppea esiintymä Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Lahokapon levinneisyys Suomessa on ollut laaja ja vanhoja havaintoja on etelärannikkoa myöten, mutta laajojen ikimetsien häviämisen vuoksi se on taantunut voimakkaasti Etelä- ja Keski-Suomessa. Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa lahokapon voi löytää myös suojelualueiden ulkopuolelta, muualla sille sopivia metsiä on vain suojelualueilla. Uhkatekijöinä ovat sopivien kuolevien mäntyjen riittämätön määrä sekä vielä löytymättömien esiintymispaikkojen hakkuut.

Hoitosuositukset

Lahokapo on rauhoitettu ja erityisesti suojeltava luontodirektiivin laji, jonka esiintymispaikka rajataan metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Esiintymispaikalla ja sen läheisyydessä tulisi turvata kuolevien mäntyjen jatkumo. Metsien ennallistaminen luonnonkuloja jäljittelemällä luo myös sopivia lisääntymisolosuhteita. Luonnonhoidollisen kulotuksen toteuttamiseen on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Ilmonen, J., Ryttäri, T. & Alanen, A. (toim.). 2001. Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet – Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 510. 177 s. Verkkojulkaisuna: http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=62748&lan=FI

Metsähallitus 2009. Lahokapo. [Viitattu 6.8.2010] http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Luonnonsuojelu/Lajitjaluontotyypit/Uhanalaisetelaimet/Muutelaimet/Sivut/Lahokapo.aspx

Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteanmietintö 1985:43, Ympäristöministeriö. 466 s.